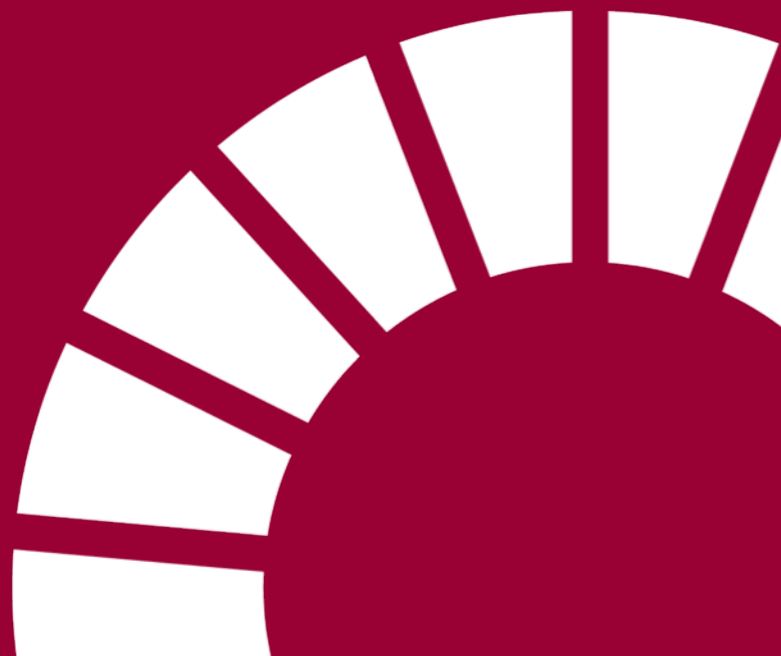

Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog

Henrik Lodberg, Kontorchef, Uddannelse, Region Midtjylland

Program

1. Introduktion
2. Diagnose
3. Anbefalinger
4. Foreløbige resultater
5. Den videre proces
6. Spørgsmål

1. Introduktion

- Om Region Midtjylland
- Opgaver på uddannelsesområdet
- Den Midtjyske Teknologipagt
- Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog vedtaget d. 22. december 2020

Rådet for Fremtidens Kompetencer

- Rådet for Fremtidens Kompetencer er et administrativt råd, der rådgiver og indstiller sager til regionsrådet i Region Midtjylland.
- Rådet for Fremtidens Kompetencer vedtog den 21. maj 2019, at det på rådsmødet den 14. august 2020 skulle drøftes, hvordan fremmedsprogene i Region Midtjylland kan styrkes.
- Rådet nedsatte et regionalt sprogudvalg, som har afholdt 3 udvalgmøder og udarbejdet en afsluttende rapport.

Medlemmer af sprogudvalget

Navn	Organisation
Julie Hessov	Aarhus HF & VUC
Emma Andersen	Danske Gymnasieelevers sammenslutning
Oliver Asmund Bornemann	Erhvervsskolernes Elevorganisation og Landsammenslutningen af Handelsskoleelever
Vivian Søndergaard Olsen	Herningsholm Erhvervsskole og Gymnasier
Ron Amir	Dansk Industri
Karl Schmidt	LO Midt
Niels Overgaard Lehmann	Aarhus Universitet
Hanne Wachter Kjærgaard	Det Nationale Center for Fremmedsprog
Dorte Wettergreen Mulvad	Tradium
Line Møller Daugaard	VIA University College
Thomas Born Smidt	Silkeborg Kommune
Marianne Holst Nielsen	Aarhus Kommune
Flemming Steen Jensen (Formand)	Horsens Gymnasium og HF
Henrik Lodberg	Region Midtjylland

2. Diagnose

1. Markant fald i søgning til sprogfag på stx
2. Kommende mangel på undervisere til grundskolen og ungdomsuddannelser
3. Begrænset udbud af fransk i grundskolen og på ungdomsuddannelserne
4. Manglende muligheder for at opretholde små sprogfag og små sproghold.

Diagnose

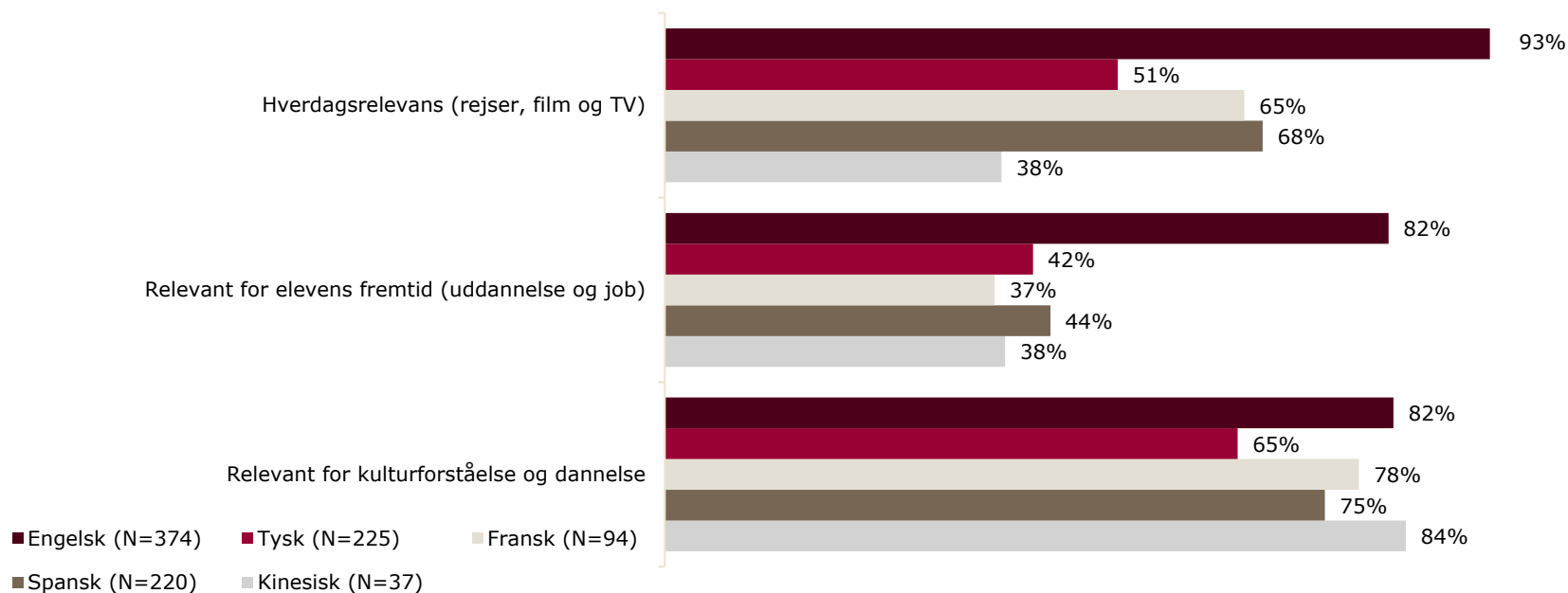
- Antallet af studenter med tre eller flere sprog er faldet fra op mod 40 procent før 2005 til fire procent i 2016
- Der udbydes kun fransk i grundskolens 9. klasse på ti grundskoler i Region Midtjylland (til sammenligning er der 204 i Region Hovedstaden)
- I årene 2010-2016 blev der ikke uddannet en eneste folkeskolelærer med fransk i Region Midtjylland
- Dimensioneringen på kandidatuddannelsen i tysk og fransk på Århus Universitet er helt nede på to kandidater
- På landsplan er der lukket 32 forskellige sproguddannelser indenfor de seneste år

Unge syn på fremmedsprog

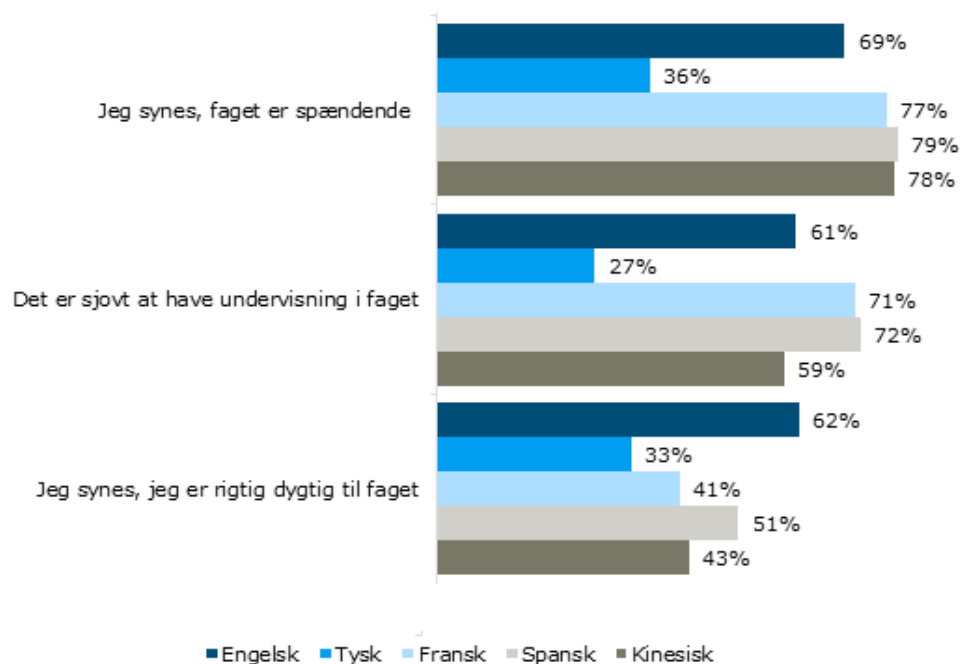
Rambøll analyse 2020

- Manglende udbud af fremmedsprog begrænser elevernes valgmuligheder
- Forældre og tidligere erfaringer med sproget påvirker elevernes tilvalg og fravalg
- Variation, medbestemmelse og mulighed for at fejle motiverer eleverne
- Vished om, hvad sproget kan bruges til, gør undervisningen mere meningsfuld
- Tysk, fransk og spansk 'lever' næsten udelukkende i klasserummet

Relevans af fremmedsprog på stx

Motivation for fremmedsprog blandt elever på ungdomsuddannelser

Elev citater

"Jeg var rigtig, rigtig, rigtig skod til tysk i folkeskolen. Så det skulle jeg bare ikke have igen. Det fandt jeg også ud af i grundforløbet."

"Jeg lærte ikke rigtig noget tysk i folkeskolen, så min oplevelse med tysk i folkeskolen var ikke så god. Så jeg ville hellere lære spansk."

To elever på ungdomsuddannelserne

"At få en forklaring på, hvorfor vi har det, for der er nogle, der ikke helt forstår, hvorfor vi har det. Det kunne gøre motivationen større, for så ville man bedre forstå, hvorfor vi har det."

"Vi kommer jo til at møde en masse mennesker, som måske bliver udfordret på det sprog, vi snakker, så vi skal lære andres sprog for at kunne kommunikere. Så, muligheder i forhold til arbejde, rejser... Det motiverer mig, at jeg har noget at se frem til, når jeg kan de her sprog."

Elever på ungdomsuddannelse

3. anbefalinger

- Partnerskab for fremmedsprog
- Målsætninger:
 1. At skabe sammenhæng på tværs af uddannelseskæden
 2. At øge interessen blandt unge for fremmedsprog
- Syv indsatser som der kan arbejdes med på regionalt niveau
- Fire policy-anbefalinger som skal arbejde med de strukturelle udfordringer

1. Partnerskab for små sproghold på ungdomsuddannelserne

- Undgå skævvridning i forhold til sprogfag på mindre ungdomsuddannelser

For at sikre en lige mulighed for at studere fremmedsprog på de midtjyske gymnasier, skal det bl.a. undersøges, om gymnasierne kan gå sammen om at oprette sproghold, så man deler udgifterne.

Næste skridt: Region Midtjylland vil gå i dialog med Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier, elevorganisationerne og Danske Regioner med henblik på et fælles indspil i forhold til justering af gymnasiereformen fra 2017.

2. Understøtte partnerskaber for brobygning og fælles sproghold

- Skabe sammenhæng på tværs af uddannelseskæden

Overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse giver ofte problemer for unge med interesse for fremmedsprog. Samtidig kan sprogholdene i udskolingene ofte være meget små på de mindre skoler. Det skal undersøges, om der kan oprettes fælles sproghold i samarbejde mellem grundskoler, så man kan sikre fødekæden for de små sprogfag som f.eks. fransk.

Næste skridt: Region Midtjylland vil gå i dialog med de midtjyske kommuner, ungdomsuddannelserne og læreruddannelserne om et langsigtet samarbejde omkring uddannelseskæden for fremmedsprog.

3. Fokus på arbejdsstyrkens behov

- Bedre muligheder for efteruddannelse inden for fremmedsprog

For at højne niveauet af fremmedsprogskompetencer i arbejdsstyrken, er der også behov for at styrke efteruddannelsestilbuddene. Denne indsats skal bidrage til at løfte sprogkompetencerne på alle niveauer i uddannelseskæden, og den er derfor et vigtigt supplement til de tre policy-anbefalinger.

Næste skridt: Rådet for Fremtidens Kompetencer vil på fremtidige møder forholde sig til de generelle efteruddannelsestilbud i Region Midtjylland, hvor kompetencer inden for fremmedsprog vil være en væsentlig del af drøftelsen.

4. Fokus på sprog i den Midtjyske Teknologipagt

- Øge andelen af unge med dobbelte kompetencer

Det midtjyske erhvervsliv efterspørger unge med dobbelte kompetencer, hvorfor der skal gøres en ekstra indsats for at øge andelen af unge der kombinerer fremmedsprogskompetencer med en anden faglighed. Derudover er der også en vigtig opgave i at sikre, at de unges fremmedsprogskompetencer fra det gymnasiale niveau vedligeholdes, fastholdes og videreudvikles på de videregående uddannelser.

Næste skridt: Der vil fremover være et tema under Teknologipagten som har fokus på fremmedsprog, hvor uddannelsesinstitutioner har mulighed at søge støtte til udviklingsprojekter som har fokus på fremmedsprog.

5. Øget viden om unges interesse for fremmedsprog **- Analyser på grundskoler og ungdomsuddannelser**

For at kunne designe meningsfulde indsatser, er det helt centralt at få mere viden om de unges interesse for og syn på fremmedsprog. I den forbindelse fik sprogudvalget udarbejdet en analyse af Rambøll på to grundskoler og to ungdomsuddannelser. Der er dog behov for mere viden på området, hvorfor regionen vil understøtte og tage initiativ til yderligere analyser og undersøgelser.

Næste skridt: For at følge udviklingen vil Region Midtjylland foretage opfølgende analyse af unges holdning til fremmedsprog. Derudover vil Region Midtjylland bidrage med regionale data til fremtidige analyser igangsat af NCFF.

6. Fremmedsprogsbarometeret **- Årlig monitorering med det regionale sprogudvalg**

Som en del af strategien vedtages det at foretage en årlig monitorering og status på arbejdet gennem fremmedsprogsbarometeret, som vil blive foretaget af det regionale sprogudvalg.

Næste skridt: I samarbejde med Sprogudvalget udarbejder Region Midtjylland en status på indikatorerne for fremmedsprog, som vil blive forelagt regionsrådet første gang ultimo 2021.

7. Samarbejde med Central Denmark EU Office (CDEU)

- Fokus på e-læring og virtuel udveksling

EU Kommissionen har et mål om, at alle EU borgere skal tale mindst to fremmedsprog. Samtidig har analysen af unges interesse for fremmedsprog vist, at udveksling og kommunikation med andre unge kan have positiv indflydelse på interessen for fremmedsprog.

Næste skridt:

Regionsrådet vil primo 2021 få forelagt en ansøgning til Erasmus+ programmet i EU vedrørende sprogkompetencer til godkendelse. Formålet er bl.a. at skabe tværfagligt undervisningsmateriale, som kan kompetenceudvikle og støtte lærerne med nye tilgange, og inddrage virksomheder i undervisningen, så elevernes interesse for sprog bliver stimuleret. Derudover er elev- og lærerudveksling en afgørende del af projektet.

Desuden vil Region Midtjylland fremover støtte op om NCFF's #FremMedSprog samt Den Europæiske Sprogdag, hvor uddannelsesinstitutionerne i regionen inviteres til at være en del af en række initiativer og arrangementer på – og op til – dagen.

Policy anbefalinger

Anbefaling 1: Grundskolen og læreruddannelsen

Undersøgelser forudser en kommende mangel på fremmedsprogsundervisere i grundskolen. Da grundskolen er første led i uddannelseskæden, er det af afgørende betydning for det brede arbejde omkring fremmedsprogene i regionen, at der igangsættes initiativer på dette niveau.

Region Midtjylland går derfor i dialog med de midtjyske kommuner og VIA University College om et langsigtet samarbejde omkring uddannelseskæden for fremmedsprog.

Anbefaling 2: Ungdomsuddannelserne

Den seneste gymnasireform fra 2017 har ikke styrket forholdene for fremmedsprog på ungdomsuddannelserne, da de nuværende studieretninger gør det svært for de studerende at prioritere fremmedsprog. Region Midtjylland går derfor i dialog med Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier, elevorganisationerne og Danske Regioner med henblik på et fælles indspil til Undervisningsministeriet. Såfremt det viser sig, at der er tale om strukturelle udfordringer der kræver lovændringer, vil regionsrådsformanden gå i dialog med undervisningsministeren herom.

Policy anbefalinger

Anbefaling 3: Sproguddannelser på universitetet

Den nuværende dimensioneringsmodel på universiteterne rammer fremmedsprogsfagene uhensigtsmæssigt hårdt. Da dimensionering er baseret på de seneste års ledighedstal, skuer den bagud og baserer sig på de efterhånden ganske få kandidater som uddannes. En mulighed kunne være, at dimensioneringsmodellen justeres, så der fastsættes en bagatel grænse. Region Midtjylland går i dialog med Aarhus Universitet og Dansk Industri med henblik på et fælles indspil til Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Anbefaling 4: Efter- og videreuddannelse

Princippet om livslang læring holder i høj grad også, når det kommer til fremmedsprogene. Sproglige kompetencer skal vedligeholdes og nye færdigheder skal tillæres for, at arbejdsstyrken i Region Midtjylland har de rette kompetencer. Region Midtjylland går derfor i dialog med relevante aktører, for at sikre og medvirke til, at der findes tilstrækkelige efter- og videreuddannelsesstilbud i regionen.

4. Foreløbige resultater

- Den Midtjyske Strategi for Fremmedsprog vedtaget d. 22. december 2020
- Særskilt tema i uddannelsespuljen til uddeling af udviklingsmidler til fremmedsprogsprojekter
- Analyse fra Rambøll vedr. unges syn på fremmedsprog i regionen
- Samarbejde med CDEU om ansøgning til EU's Erasmus+ program
- Indledende drøftelser med kommunale og nationale aktører

5. Den videre proces

- Årligt fremmedsprogsbarometer og årligt statusmøde i Det Regionale Sprogudvalg
- Udbygning af partnerskabet med kommunale og nationale aktører
- Øget samarbejde på tværs af regionerne
- Fysisk lancering af strategien samt en stærkere kommunikationsindsats

6. Spørgsmål